

STORTINGET

Innst. 237 L

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 43 L (2023–2024)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i kontantstøtteloven og folketrygdloven (justering av kontantstøtteperioden og forlenging av foreldrepengeperioden ved 80 prosent dekning)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

I proposisjonen foreslår Barne- og familiedepartementet endringer i kontantstøtteloven og folketrygdloven.

1.2 Endring i kontantstøtteloven

Endringene innebærer å videreføre kontantstøtteperioden de første syv månedene av støtteperioden og avvikle støtten for de fire siste månedene. Med denne endringen kan familier med barn mellom 13 og 19 måneder som ikke benytter barnehageplass med offentlig driftstilskudd, få kontantstøtte fra og med den måneden barnet blir 13 måneder og til og med den måneden barnet blir 19 måneder. Fra den måneden barnet blir 20 måneder, vil man ikke lenger kunne få kontantstøtte. Dette samsvarer med retten til barnehage, som senest inntreer fra og med den måneden barnet blir 20 måneder (i august for barn født i desember).

Departementet vurderer behovet for å være hjemme og ha mulighet for å ha omsorg for eget barn, eventuelt ha alternative omsorgsformer, som større jo mindre barnet er. Små barn kan ha ulike behov og bruk av

kontantstøtte kan være alternativ for foreldre som ønsker å utsette barnehagestart og være hjemme med barnet sitt lenger enn perioden med foreldrepenger. Kostnaden den enkelte familie har ved at en av foreldrene er hjemme, reduseres ved at familien mottar kontantstøtte. Departementet legger på den andre siden også til grunn at det er gevinster ved at barn går i barnehage, og at det bør legges til rette for at barn starter i barnehage og at tilgjengeligheten styrkes. Deltakelse i barnehage gir barna tilgang på ressurser, nettverk, læring og språk. Hensynet til arbeidsdeltakelse kan tillegges mer vekt, jo eldre barnet er. Departementet vektlegger også betydningen av tilknytning til arbeidslivet for foreldrene og at denne kan bli svekket, jo lengre foreldrene er borte fra arbeid.

Endringen gjennomføres ved justeringer i kontantstøtteloven §§ 2, 8 og 10, jf. lovforslaget.

I proposisjonen er det gjort nærmere greie for Barne- og familiedepartementets høring om forslaget om å redusere kontantstøtteperioden med 4 måneder.

Departementet har utredet punktene i Hurdalsplattformen om å redusere kontantstøtteperioden og etablere en småbarnstøtte. Denne var tenkt å være en ventestøtte for de som har søkt om, men ikke fått plass i barnehage. Som beskrevet i høringsnotatet, er departementets vurdering at det er begrenset behov for å etablere en ny ordning i form av en småbarnstøtte. Bakgrunnen er blant annet at alle barn har tilgang på barnehage senest når de er 20 måneder (barn født i desember). Barne- og familiedepartementet har derfor, i samråd med Kunnskapsdepartementet, kommet til at det er en bedre løsning å kun gjøre endringer i kontantstøtten og ikke etablere en ny ordning. Denne løsningen ble varslet utad i forbindelse med budsjettprosessen.

1.3 Forlengelse av foreldrepengeordningen ved 80 prosent dekning

Slik systemet er i dag, er det et økonomisk insentiv til å velge 100 pst. foreldrepenger. Årsaken til dette er at samlet stønadsutbetaling er høyere ved 100 pst. dekningsgrad enn ved 80 pst. dekningsgrad. Foreldre kan da velge 100 pst. og selv gradere ved å kombinere foreldrepengeutbetalingen med ulønnet permisjon. Foreldre som velger ulønnet permisjon, risikerer imidlertid, for en periode, å stå uten arbeidstakerrettigheter, rettigheter til pensjonsopptjening og opparbeiding av ansiennitet. Foreldrepengeundersøkelsen viser at særlig kvinner tar ut ulønnet permisjon i forbindelse med foreldrepermisjon, og selv om ordningen er nøytralt innrettet, slår den i praksis skjevt ut kjønnsmessig.

I proposisjonen foreslås endringer i folketrygdloven § 14-9 for å øke fleksibiliteten i foreldrepengeordningen ved å forlenge foreldrepengeperioden ved 80 pst. dekning, fra 295 dager (59 uker) til 306 dager (61 uker og en dag), slik at foreldrene får utbetalt tilnærmet like mye ved å velge 80 pst. som ved å velge 100 pst. dekning. Endringen vil legge bedre til rette for amming og kan redusere uttaket av ulønnet permisjon.

Regjeringen ønsker å opprettholde tredelingen av foreldrepengeordningen og samtidig unngå skjevheter i fedrekvote, mødrekvote og fellesdel mellom 80 pst. og 100 pst. dekningsgrad. Det foreslås derfor å legge de elleve nye stønadsdagene til fellesdelen av foreldrepengeperioden.

Videre foreslås en ekstra stønadsdag i tillegg til foreldrepengeperioden for foreldre som får tvillinger og velger 80 pst. dekningsgrad, slik at stønadsperioden totalt blir 106 dager (21 uker og 1 dag) mot dagens 105, og åtte ekstra stønadsdager i tillegg til foreldrepengeperioden for foreldre som får flerlinger og velger 80 pst. dekningsgrad, slik at stønadsperioden totalt blir 288 dager (57 uker og 3 dager). Forslagene er omtalt i Prop. 118 S (2022–2023).

1.4 Retting av henvisningsfeil i kontantstøtteloven

Det har oppstått en uriktig lovhenvi­sing i kontantstøtteloven § 19, som regulerer overføring av informasjon fra kommunale registre til Arbeids- og velferdsetaten (Nav). Bestemmelsen henviser til § 8 i barnehageloven. Riktig henvisning skal være til barnehageloven § 10. Departementet foreslår derfor at kontantstøtteloven § 19 endres slik at den viser til riktig paragraf i barnehageloven.

1.5 Ikraftsetting og overgangsregler

Lovproposisjonen inneholder nødvendige lov­endringer som følge av Stortingets budsjettvedtak for

budsjettåret 2024. Barne- og familiedepartementet tar sikte på at endringene som gjelder kontantstøtte, kan tre i kraft 1. august 2024. Omleggingen vil også omfatte familier med barn som er inne i ordningen før loven trer i kraft i august 2024.

Endringene som gjelder utvidelsen av alternativet ved 80 pst. dekningsgrad i foreldrepengeordningen, er lagt til grunn å skulle tre i kraft fra 1. juli 2024. Endringen vil dermed berøre foreldre til barn som blir født eller adoptert 1. juli 2024 eller senere. Forslaget er varslet utad og omtalt i Prop. 118 S (2022–2023), og vil være et gode for de foreldrene som velger 80 pst. dekningsgrad. Det vil ikke være behov for overgangsregler.

Barne- og familiedepartementet inkluderer for sikkerhets skyld en hjemmel for overgangsregler i endringsloven, som for eksempel kan benyttes dersom lovvedtaket blir forsinket. Departementet planlegger ikke for å ta denne hjemmelen i bruk.

1.6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Bevilgningen til kontantstøtte på kap. 844 post 70 er i revidert nasjonalbudsjett for 2023 på 1 099 mill. kroner. Arbeids- og velferdsdirektoratet har beregnet at en avvikling av kontantstøtten for barn fra og med 19 til og med 23 måneder fra 1. august 2024 vil gi en innsparing i utgiftene til kontantstøtte på 111 mill. kroner i 2024 og 295 mill. kroner fra 2025. Anslaget er redusert sammenlignet med høringsnotatet på grunn av oppdaterte anslag på antall kontantstøttemottakere.

Kunnskapsdepartementet har beregnet at endringen i kontantstøtten vil gi behov for å opprette om lag 1 030 nye barnehageplasser. Det vil gi en merutgift på kap. 571, post 60 på 287 mill. kroner i året. Dersom endringene trer i kraft fra august vil merutgiftene det første året være på om lag 120 mill. kroner.

Barne- og familiedepartementet legger også til grunn at endringen vil kunne øke arbeidstilbudet noe. I hvor stor grad, er usikkert og ikke anslått.

Arbeids- og velferdsdirektoratet anslår at å kutte kontantstøtte for barn mellom 19 og 23 måneder vil gi administrative merutgifter på om lag 2,5 mill. kroner. De administrative kostnadene er engangsutgifter i innføringsåret.

Forslaget om endring i foreldrepengeperioden ved 80 pst. dekningsgrad vil tre i kraft fra det tidspunkt Kongen bestemmer, men er planlagt å gjelde barn som blir født etter 1. juli 2024. Siden foreldrepenger er en løpende ytelse, vil det ta litt tid før full helårseffekt inntrer.

Merutgiftene på kap. 2530 post 70 anslås ved innføring 1. juli 2024 til 0 kroner i 2024, 67 mill. kroner i 2025 og en helårseffekt på 178 mill. kroner fra 2026.

De administrative utgiftene på kap. 605 post 1 er anslått til 2,5 mill. kroner grunnet tekniske endringer i Ar-

beids- og velferdsdirektoratet og oppdatering av søknadsdialogen. Utgiftene er engangsutgifter, og forslaget vil derfor ikke gi varige endringer i Navs driftskostnader.

2. Komiteens merknader

2.1 Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åse Kristin Ask Bakke, Marte Eide Klovning og Mona Nilsen, fra Høyre, Tage Pettersen og Tore Grobæk Vamraak, fra Senterpartiet, Margrethe Haarr og Åslaug Sem-Jacobsen, fra Fremskrittspartiet, Silje Hjemdal, fra Sosialistisk Venstreparti, Kathy Lie, og fra Venstre, lederen Grunde Almeland, viser til proposisjonen, hvor regjeringen foreslår flere endringer i kontantstøtteleven og folketrygdloven. Endringene omhandler i hovedsak to ulike forhold. Først en forkorting av kontantstøtteperioden, og så en forlengelse av foreldrepengeordningen ved 80 pst. dekning.

Komiteen viser til at det har kommet et stort antall skriftlige høringsinnspill til komiteens behandling av saken. De aller fleste av disse er henvendelser fra enkeltpersoner, og komiteen setter stor pris på slikt engasjement. Det har også kommet innspill fra NHO og foreningen Små barns beste. De aller fleste enkeltpersonhenvendelsene er kritiske til kutt i kontantstøtteordningen, og en god del av dem argumenterer for at barn har det bedre hjemme med foreldre enn i barnehage fra ung alder. I sitt høringssvar uttaler NHO at de primært ønsker hele kontantstøtten fjernet, og at de i utgangspunktet ønsker likebehandling av de som tar foreldrepermisjon med hhv. 100 og 80 pst. dekningsgrad, men at NHO ikke ønsker lengre permisjon, da det fører til lengre fravær fra arbeidslivet.

2.2 Endring i kontantstøtteleven

Komiteen merker seg at regjeringen lenge har varslet et kutt i kontantstøtteperioden. Det foreslås at perioden man kan få kontantstøtte, kuttes med fire måneder. Familier med barn fra 13 til og med 19 måneder vil, hvis forslaget blir vedtatt, få kontantstøtte dersom de ikke benytter fulltids barnehageplass med offentlig driftsstøtte. Komiteen viser til at regjeringen begrunner dette med at alle barn har rett på barnehageplass fra barnet blir 20 måneder. I arbeidet med forslaget ble det også vurdert å innføre en såkalt småbarnsstøtte (ventestøtte) for de som har søkt om barnehage, men ennå ikke fått plass. Regjeringen vurderer at dette ikke er nødvendig, da de fleste skal ha tilgang på barnehage senest når de er 20 måneder (barn født i desember).

Komiteen viser til at kontantstøtte i 2024 er beregnet å ha en samlet provenyvirkning på 913 mill. kroner, og at det per desember 2023 var under syv tusen mottakere. Komiteen merker seg at Nav opplyser om at nedgangen fra 2022 til 2023 forklares blant annet med en regelendring som gjør at det nå utbetales kontantstøtte til og med måneden før barnet begynner i barnehagen, i motsetning til før, da ytelsen også ble utbetalt den måneden barnet begynte i barnehagen. Med andre ord var nedgangen ikke en følge av redusert behov, men en konsekvens av regelendring.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til Hurdalsplattformen, som sier at regjeringen vil avvikle kontantstøtten for barn mellom 18 og 24 måneder og erstatte ordningen med en småbarnsstøtte for de som har søkt, men ikke fått barnehageplass. Med bakgrunn i dette har regjeringen foreslått å endre kontantstøtten fra 1. august 2024 slik at alle ettåringer enten har rett på plass i barnehage eller kontantstøtte. Disse medlemmer viser til at det er et mål for regjeringen at flest mulig barn skal ha mulighet til å gå i barnehage og at økonomi ikke skal være til hinder for deltakelse. Gode barnehager er et viktig bidrag til å gi alle barn en trygg og god oppvekst og like muligheter. Disse medlemmer viser til at regjeringen i to omganger har senket barnehageprisen for alle barn, og at maksprisen fra 1. august 2024 er redusert til 2 000 kroner. Dette innebærer at en barnefamilie med to barn i barnehagen vil spare 23 000 kroner hvert år sammenlignet med regjeringen Solbergs siste budsjettforslag.

Disse medlemmer viser videre til at regjeringen har gjort barnehage gratis fra og med det tredje barnet som går i barnehage samtidig, samt for alle barn i Finnmark og Nord-Troms. For de mest spredtbygde distriktskommunene er maksprisen redusert til 1 500 kroner fra 1. august 2024.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at Høyre og Venstre ønsker å avvikle kontantstøtten og erstatte den med en ventestøtte. Disse medlemmer viser til at flere høringsinstanser, deriblant NHO og Spekter, tar til orde for avvikling av kontantstøtteordningen i sin helhet. Disse medlemmer viser til at kontantstøtten ofte benyttes av mødre og at den dermed kan være til hinder for likestilling mellom kvinner og menn i omsorgsoppgaver og yrkesdeltakelse. Videre mener disse medlemmer at barn nyter en rekke fordeler av å gå i barnehage. Barnehagen er en læringsarena og gir barna et sosialt fellesskap, hvor de blant annet får utviklet språkferdigheter og sosiale ferdigheter. Selv om disse medlemmer primært ønsker å avvikle kontantstøtten helt, imøteser

disse medlemmer imidlertid endringene som ledd i en gradvis avvikling av ordningen.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser videre til høringsinnspill fra Arbeids- og velferdsdirektoratet, hvor direktoratet gir uttrykk for skepsis til at lovendringen foreslås innført med virkning i løpende saker uten overgangsregler. Disse medlemmer deler denne skepsisen, og ønsker å uttrykke bekymring for at dette kan slå urimelig ut for brukere som kan få avkortet kontantstøtteperioden ved at de vil påvirkes av lovendringen etter at de har søkt om kontantstøtte.

Disse medlemmer viser til at en rekke privatpersoner har gitt høringsinnspill, hvor de oppgir at dette oppleves urimelig. Eksempelvis kan foreldre som allerede har fått innvilget permisjon fra sin arbeidsgiver, ikke forventes å få tre inn i stillingen fordi det er ansatt vikar som ikke uten videre kan få avsluttet sitt engasjement.

Disse medlemmer ønsker også å påpeke at fristen for å søke om barnehageplass gikk ut 1. mars, og at lovendringen vil kunne ha svært uheldige konsekvenser for småbarnsforeldre som ikke har tatt høyde for endringer i kontantstøtteperioden på søknadstidspunktet.

Disse medlemmer mener at dette vitner om at regjeringen her ikke har sørget for en god nok prosess i forkant av de foreslåtte lovendringene. Disse medlemmer viser til at det i proposisjonen punkt 5 Ikraftsetting og overgangsregler står at Barne- og familiedepartementet legger vekt på at «høringsforslaget har vært allment kjent fra våren 2023». Disse medlemmer ønsker å understreke at de som allerede er inne i ordningen, ikke har blitt varslet direkte om at endringer vil komme, og mener at det er for mye å forvente av småbarnsforeldre at de må ha vært informert om dette som følge av at de foreslåtte lovendringene har vært omtalt i statsbudsjettet for 2024.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at Høyres fraksjon i komiteen har bedt Barne- og familiedepartementet om lovteknisk bistand til å utforme en overgangsordning som sørger for at familier som allerede er inne i kontantstøtteordningen, ikke omfattes av regjeringens foreslåtte endringer. Svarbrevet av 13. mars 2024 fra statsråd Kjersti Toppe er vedlagt innstillingen.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«III skal lyde:

1. Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid. Endringene i folketryktdloven gjelder for barn der fødselen eller omsorgovertakelsen skjer på ikrafttredelsesdatoen eller senere. *Endringene i kon-*

tantstøtteleven gjelder for tilfeller der stønadspano- den begynner å løpe etter ikrafttredelsesdatoen.

2. Departementet kan gi nærmere overgangsregler.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Barne- og familiedepartementet har vurdert at det ikke er nødvendig med overgangsregler i loven, da lovendringen er varslet i god tid og Arbeids- og velferdsdirektoratet har opplyst at de vil sende informasjonsbrev om lovendringen til alle berørte. Det er likevel for sikkerhets skyld foreslått hjemmel for overgangsregler i endringsloven, og det er adgang til å gi nærmere overgangsregler i forskrift ved behov. Disse medlemmer forutsetter at departementet følger opp dette om nødvendig.

Disse medlemmer vil også understreke betydningen av at foreldrepengeordningen nå forlenges ved 80 pst. dekning. Dette vil bidra til å fjerne forskjellen i foreldrepengeutbetalingen mellom 80 pst. og 100 pst. dekningsgrad, og hindre at foreldre taper foreldrepenge ved å velge en løsning som innebærer å være lenger hjemme med barnet. Disse medlemmer mener dette er en positiv endring, som sikrer at flere kan ta lengre foreldrepermisjon ved ønske eller behov uten å måtte ta permisjon uten lønn og tape arbeidstakerrettigheter, rettigheter til pensjonsopptjening eller være avhengig av kontantstøtte.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet mener at på sitt beste er kontantstøtten en ordning som gir familiene mer valgfrihet i hverdagen og mulighet til å være hjemme sammen med barnet sitt lenger, noe som også er grunnen til at Fremskrittspartiet var en av forkjemperne for støtten helt tilbake til 1984.

Dette medlem viser til at kontantstøtten gir foreldre en valgfrihet og muligheten til å være lenger hjemme sammen med barnet. Det har vist seg at kontantstøtten har uheldige utslag knyttet til integrering, og den bør derfor endres. Kontantstøtten bør forbeholdes de som har stått i arbeid og hatt arbeidsinntekt de siste 12 måneder før barnets fødsel. Ytelser fra Nav som kan medregnes som inntekt, er sykepenge tilstått under svangerskapet. Det bør også ses på muligheten for at studenter skal ha tilgang til kontantstøtten. På denne måten vil ordningen komme til nytte for de som av ulike grunner ikke kan eller ønsker å sende de minste barna i barnehage. Samtidig vil barn av foreldre med dårlig tilknytning til arbeidslivet og det norske samfunnet, ikke holdes hjemme.

Dette medlem mener at vi alle sammen er best tjent med et samfunn der foreldre selv bestemmer hva som er best for sine barn, og der vi unngår at offentlige ordninger motvirker god integrering.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med sak om endring av kontantstøtteordningen slik at den strammes inn og knyttes til forutgående arbeidsinntekt.»

«Stortinget ber regjeringen utrede mulighetene for å gi studenter tilgang til kontantstøtte, herunder hvilke kriterier som skal ligge til grunn for en slik eventuell tilgang.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at en lønn å leve av er grunnsteinen i kvinnefrigjøringen. Derfor har Sosialistisk Venstreparti vært mot ordninger som holder kvinner utenfor arbeidslivet over tid, som kontantstøtten. En stor overvekt at de som mottar kontantstøtte, er kvinner. Kontantstøtten bidrar dermed til å sementere tradisjonelle kjønnsrollemønstre, og påfører kvinner økonomiske tap ved at de ikke er i arbeid. Over flere år har vi sett at stadig færre tar ut kontantstøtte, og i stedet velger å benytte seg av det velferdsgodet barnehagen er. Ifølge Nav gikk bruken ned med 40 pst. fra 2012 til 2022.

Dette medlem viser til at velferdsstaten har en grunnleggende forpliktelse til å sørge for at alle foreldre får råd til å sikre barnepass. Derfor mener dette medlem at i påvente av en barnehageplass må det være mulig å få kontantstøtte. På denne bakgrunn støtter dette medlem regjeringens forslag til endring.

2.3 Endring av foreldrepengeordningen ved 80 prosent dekning

Komiteen viser til forslaget om forlengelse av foreldrepengeordningen ved 80 pst. dekning. Hensikten er at de som velger å ta ut lengre permisjon etter en barnefødsel, ikke skal tape penger på det. Etter dagens regler kan foreldre velge mellom å ta 49 ukers foreldrepermisjon med 100 pst. lønn, eller 59 uker med 80 pst. lønn. De som velger å ta den lengste varianten, 59 uker, får totalt sett mindre utbetalt enn de som velger 49-ukersløsningen. En del velger å ta ut ulønnet permisjon, noe som kan gi negative konsekvenser for den enkelte mottaker, i form av periode uten arbeidstakerrettigheter, rettigheter til pensjonsopptjening og ansiennitet i den stillingen man har permisjon fra.

Komiteen merker seg at regjeringen ønsker å beholde tredelingen av foreldrepengeordningen, med like deler til mor, far og felles del. Derfor foreslår regjeringen at de nye stønadsdagene legges til fellesdelen av foreldrepengeene.

Komiteen mener at forslaget om å forlenge foreldrepengeordningen ved 80 pst. dekning er en hen-

siktsmessig endring som gjør ordningen mer fleksibel for mottakerne.

Komiteen viser til at forslaget er beregnet å ha en helårs provenyeffekt på 178 mill. kroner fra 2026.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre mener at det er uheldig at det har vært økonomiske insentiver for foreldre til å velge 100 pst. dekning og i stedet velge ulønnet permisjon for å forlenge permisjonstiden, med de konsekvensene det har fått når det gjelder arbeidstakerrettigheter, rettigheter til pensjonsopptjening og opparbeiding av ansiennitet. Disse medlemmer viser til at Foreldrepengeundersøkelsen viser at det særlig er kvinner som tar ut ulønnet permisjon i forbindelse med foreldrepermisjon. Selv om ordningen er innrettet nøytralt, slår den i praksis skjevt ut kjønnsmessig. Disse medlemmer støtter derfor de foreslåtte endringene i proposisjonen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti støtter regjeringens forslag om å forlenge foreldrepengeordningen ved 80 pst. dekning, og mener det er positivt at foreldre ikke lenger taper på å velge denne løsningen.

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre og Fremskrittspartiet:

Forslag 1

III skal lyde:

1. Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid. Endringene i folketrygdloven gjelder for barn der fødselen eller omsorgovertakelsen skjer på ikrafttredelsesdatoen eller senere. *Endringene i kontantstøtteleven gjelder for tilfeller der stønadsperioden begynner å løpe etter ikrafttredelsesdatoen.*
2. Departementet kan gi nærmere overgangsregler.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med sak om endring av kontantstøtteordningen slik at den strammes inn og knyttes til forutgående arbeidsinntekt.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen utrede mulighetene for å gi studenter tilgang til kontantstøtte, herunder hvilke kriterier som skal ligge til grunn for en slik eventuell tilgang.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding I fremmes av en samlet komité, II fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre og III fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i kontantstøtteleven og folketrygdloven (justering av kontantstøtteperioden og forlengelse av foreldrepengeperioden ved 80 prosent dekning)

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd skal § 14-9 første til fjerde ledd lyde:

Ved fødsel er stønadperioden 245 stønadsdager (49 uker) med full sats eller 306 stønadsdager (61 uker og 1 dag) med redusert sats. Stønadperioden etter fødselen er 230 stønadsdager (46 uker) med full sats eller 291 stønadsdager (58 uker og 1 dag) med redusert sats.

Ved adopsjon er stønadperioden 230 stønadsdager (46 uker) med full sats eller 291 (58 uker og 1 dag) med redusert sats.

Full sats betyr at foreldrepenge utbetales med 100 pst. av beregningsgrunnlaget. Redusert sats betyr at foreldrepenge utbetales med 80 pst. av beregningsgrunnlaget. Stønadsmottaker velger sats ved stønadspesiodens begynnelse, og valget gjelder for hele stønadperioden. Dersom begge foreldrene mottar foreldrepenge, må de velge samme sats.

Ved tvillingfødsler, eller hvis to barn blir adoptert samtidig, blir stønadperioden utvidet med 85 stønadsdager (17 uker) dersom full sats er valgt. Dersom redusert sats er valgt, blir utvidelsen 106 stønadsdager (21 uker og 1 dag). Ved fødsler av tre eller flere barn, eller hvis tre eller flere barn blir adoptert samtidig, blir stø-

nadsperioden utvidet med 230 stønadsdager (46 uker) dersom full sats er valgt. Dersom redusert sats er valgt, blir utvidelsen 288 stønadsdager (57 uker og 3 dager). Bestemmelsene i § 14-10 første og sjette ledd gjelder tilsvarende.

II

I lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd skal lyde:

Kontantstøtte ytes for barn mellom 13 og 19 måneder som er bosatt i riket, og som ikke eller bare delvis gjør bruk av barnehageplass som det ytes offentlig driftstilskudd for, jf. § 7 tredje ledd.

§ 8 første ledd skal lyde:

Kontantstøtte ytes fra og med kalendermåneden retten til kontantstøtte inntreer, til og med kalendermåneden retten til kontantstøtte faller bort. Kontantstøtte ytes likevel ikke lenger enn til og med kalendermåneden barnet fyller 19 måneder.

§ 10 tredje ledd skal lyde:

Uavhengig av aldersgrensen i § 2 første ledd, kan kontantstøtte for adopterte barn utbetales i syv måneder, forutsatt at barnet er under opplæringspliktig alder og heller ikke har startet grunnskoleopplæring, jf. opplæringslova § 2-1.

§ 19 første punktum skal lyde:

Overføring av informasjon fra kommunale registre til Arbeids- og velferdsetaten, jf. barnehageloven § 10, skjer hver måned.

III

1. Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid. Endringene i folketrygdloven gjelder barn der fødselen eller omsorgsovertakelsen skjer på ikrafttredelsesdatoen eller senere.
2. Departementet kan gi nærmere overgangsregler.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 14. mars 2024

Grunde Almeland

leder

Silje Hjemdal

ordfører

Statsråden

Stortinget
v/Storingsrepresentant Turid Kristensen
Familie- og kulturkomiteen
0026 OSLO

Dykkar ref

Vår ref

Dato

24/1185-

13. mars 2024

Bestilling av lovteknisk bistand til å utforme ei overgangsordning - Prop. 43 L (2023-2024) Endringer i kontantstøtteleva og folketrygdleva

Eg viser til Høgre sin fraksjon i familie- og kulturkomiteen si bestilling, datert 8. mars 2024 om «*lovteknisk bistand til å utforme en overgangsordning som sørger for at familier som allerede er inne i kontantstøtteordningen, ikke omfattes av regjeringens foreslåtte endringer.*»

Som det følgjer av Prop. 43 L (2023-2004) pkt. 5 er det ikkje vurdert som naudsynt med konkrete overgangsreglar i endringsleva. Lovendringa er varsla i god tid, endringa blir ikkje gitt tilbakeverkande kraft og Arbeids- og velferdsdirektoratet har opplyst at dei vil sende ut informasjonsbrev om lovendringa. Det er for sikkerheits skuld foreslått ein heimel for overgangsreglar i endringsleva, og det er høve til å gi nærmare overgangsreglar i forskrift. Eg meiner at førespurnaden til Høgre sin fraksjon i komiteen kan ivaretakast ved ei presisering til ikraftsetjinga i staden for ved overgangsreglar i forskrift.

Ei presisering til ikraftsetjinga kan til eksempel formulerast på følgjande måte (sjå forslag til tilføyning i kursiv):

«III

1. Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid. Endringene i folketrygdloven gjelder for barn der fødselen eller omsorgovertakelsen skjer på ikrafttredelsesdatoen eller senere. *Endringene i kontantstøtteleva gjelder for tilfeller der stønadperioden begynner å løpe etter ikrafttredelsesdatoen.*
2. Departementet kan gi nærmere overgangsregler.»

Om Høgre sin fraksjon ikkje er nøgd med denne måten å gjere dette på, og likevel ynskjer ein overgangsordning og hjelp til å utforme det, ber eg om tilbakemelding på det. Eg vurderer altså at ei presisering i ikraftsetjinga vil kunne ivareta same formål.

Med helsing

Kjersti Toppe

Brevet er elektronisk godkjent

Kopi

Familie- og kulturkomiteen